

САДРЖАЈ

Уводна разматрања	5
<i>I Корени либерализма. – Друштвена мисао и политичка пракса у Енглеској, Француској и Немачкој од XVI до половине XIX века.</i>	
1. Почеци	25
1.1. Апсолутистичка монархија. – Реформација. – Оживљавање природноправних теорија.	25
1.2. Почеци и развој либерализма у Енглеској до краја XVIII века	30
1.3. Француско просветитељство	41
1.4. Француска револуција	51
2. Теорија и пракса европског либерализма у XIX веку ..	59
2.1. Енглеска	60
2.2. Француска	77
2.3. Немачка	91
<i>II Предисторија. – Наговештаји либерализма код Срба крајем XVIII и почетком XIX века.</i>	
1. Срби у јужној Угарској. – Просветитељство. – Утицај Француске револуције. – Темишварски сабор.	107
2. Први српски устанак. – »Слово« Боже Грујовића. – Стварање државе. – Устав из 1835.	119

III Идејно сазревање и почеци организовања српских
либерала 40-их и 50-их година XIX века

1. Школовање и ђачка удружења	131
1.1. Интелигенција као носилац српског либерализма	131
1.2. Школовање Срба из Угарске: Карловачка и Новосадска гимназија. – Протестантски лицеји у северној Угарској (Словачкој). – Посредни утицаји универзитета у Халеу и Јени и немачког национализма.	140
1.3. Школовање Срба из Кнежевине Србије: београдски Лицеј. – Државни питомци у западној Европи.	146
1.4. Идејни утицаји до 1848: протестантизам и српски либерализам. – Хердер. – Панславизам. – Јан Колар и Људевит Штур.	151
1.5. Ђачка удружења: у Пожуну, Сегедину, Пешти. – Дружина младежи српске у Београду.	164
2. Револуција 1848. и Бахов апсолутизам	178
2.1. Српски покрет у Јужној Угарској: Мајска скупштина. – Либерали и конзервативци. – Друштво српског напретка.	178
2.2. »Мађарони« међу српским либералима: аристократски либерализам Петра Чарнојевића и демократски либерализам Јакова Игњатовића ...	195
2.3. Србија 1848: – превирања међу професорима и ђацима на Лицеју. – »Обзор« државе Јеврема Грујића.	203
2.4. Реакција у Хабзбуршкој монархији и Србији: Бахов апсолутизам. – Економске и друштвене промене. – јачање чиновничке интелигенције међу Србима. ..	214
3. Теоријско сазревање српског либерализма 40-их и 50-их година XIX века	221
3.1. Умерени либерализам у духу немачке идеалистичке филозофије: »кантовци« (»круговци«) и »хегелијанци«. – Јован Стерија Поповић. – Коста Бранковић. – Јован Филиповић. – Михаило Христифор Ристић. – Димитрије Матић.	221
3.2. Љубомир Ненадовић и лист »Шумадинка«	253

3.3. Светозар Милетић и Михаило Полит Десанчић на студијама у Бечу: природно и историјско право код Милетића. – Полит и Лоренц фон Штајн.	263
3.4. Либерализам руских богослова: митрополит Михаило, владика Јероним, Никанор Зисић. – хегелијанство Алимпија Васиљевића.	278
3.5. Студенти у Немачкој и Француској: Јеврем Грујић, Милован Јанковић и брошура »Les Slaves du Sud«. – Јован Ристић и његови први књижевни радови. ...	286
3.6. Владимир Јовановић, водећи идеолог српског либерализма: школовање у Немачкој. – Утицаји Карла Рауа, Вилхелма Рошера и Фредерика Бастија.	301
3.7. Расправа о економским питањима у <i>Србским новинама</i> 1856–1857: »бентамизам« Милована Јанковића и »сагласност у привреди« Владимира Јовановића.	316

IV Српски либерализам у својој епоси. – Борба за парламентаризам и национално ослобођење 1858–1878. године.

1. Прва парламентарна искуства и страначко окупљање 1858–1862.	335
1.1. Либерали у Кнежевини Србији: Светоандрејска скупштина и друга влада Милоша Обреновића	335
1.2. Светозар Милетић и политика сарадње са Мађарима: слом Баховог апсолутизма. – Благовештенски сабор.	380
1.3. »Српско мађарско пријатељство«: различито поимање нације и различита друштвена позадина српског и мађарског либерализма.	402
2. Либерали као предводници опозиционог политичко-националног покрета 1862–1868. године.	443
2.1. Михаилов режим и либерали: Михаилове реформе. – Његов апсолутизам. – Неуспели покушај либерала у Србији да делују као опозиција.	443

2.2. Либерали и Источно питање: Милетићева и Политова расправа. – Планови мађарских и италијанских националних револуционара. – Владимир Јовановић у Лондону. – Његова студија о Источном питању. – Сарадња са страним политичарима и јавним радницима.	457
2.3. Борба за превласт у културно-просветним установама и политички рад 1864–66: Велика школа и Друштво српске словесности. – Матица српска и Српско народно позориште. – Милетићева странка на Илинданском црквено-народном, хрватском и угарском сабору. – Оснивање Уједињене омладине српске.	512
2.4. Омладина као опозиција у Србији и Угарској 1866–1868: кнез Михаило и Омладина. – Аустро-Угарска нагодба. – Закон о народностима и Милетићево одвајање од мађарских либерала. – Убиство кнеза Михаила.	568
3. Врхунац и почетак слабљења српског либералног покрета 1869–1873.	589
3.1. Српска народна слободоумна странка у Угарској: Бечкеречки програм. – Милетић као народни вођа. ...	589
3.2. Борба либерала за превласт у црквено-просветној аутономији. – Сабори 1869, 1870–71, 1872. – Антиклерикализам у српском либерализму.	618
3.3. Либерали и намеснички режим у Србији: Јован Ристић и Устав од 1869. – Либерализам и (или) демократија.	649
3.4. Раздор у либерално-националном покрету: Светозар Марковић и Драгиша Станојевић. – Крај Уједињене омладине српске. – Либерализам и социјализам. – Идејне и политичке поделе међу либералима.	665
4. »Извесни час«. – Либерали и велика источна криза 1875–1878. године.	702
4.1. Либерално »акционо министарство« и српско-турски ратови. – Јован Ристић. – Берлински конгрес.	703

4.2. Милетићева трагедија: покушај народњака да организују сакупљање материјалне помоћи и добровољачки покрет. – Хапшење Милетића и крај његове политичке каријере. – Пад либералне владе у Србији 1880. године.	708
5. Либерализам у интелектуалном животу 60-их и 70-их година	719
5.1. Пропаганда идеја: превласт либерала у културно-просветним установама и организована издавачка делатност. – Позитивизам и романтизам. – Већи допринос либерала из Србије у теоријском раду а пречана у новинарству.	719
5.2. Општи поглед на стране идејне узор. – Веће интересовање Омладине за друштвене него за природне науке. – Водећи утицај енглеског позитивизма. – Утицај републиканског и демократског покрета у Француској из времена Другог царства и италијанског Ризорђимента. – Руски утицај.	737
5.3. Владимир Јовановић. – Идејни образац српског либерализма. – Енглески и Мацинијеви утицаји. – Политични речник. – Џон Стјуарт Мил као узор. – Ђура Вукичевић, Петар Карађорђевић, Светозар Марковић. – Омладински покрет и права жене.	748
5.4. Позитивистичка филозофија код Срба: Алимпије Васиљевић и почетак спора у српској историографији. – Његови радови из психологије. – Милан Кујунџић Абердар. – Мита Ракић.	768
5.4. Стојан Бошковић, Милош Зечевић, Панта Срећковић, Чедомиљ Мијатовић, Стојан Новаковић. – Историчари и либерализам.	800
5.6. Либерализам у просвети: Милан Ђ. Милићевић. – Ђорђе Натошевић. – Мита Нешковић.	836
	943

*V Крај либерализма као покрета. – Образовање
странака 1878–1887.*

1. Напредна, Либерална и Радикална странка у Србији: »класични« либерализам. – Национални либерализам. – Демократија и популизам.	851
2. Распад Српске народне слободумне странке у Угарској: »нотабилитети«. – Либерали. – Радикали.	869
Закључак	891
Извори и литература	898
Регистар имена	916

Штампа и повез

БУДУЋНОСТ
ШТАМПАРИЈА

Нови Сад, Шумадијска 12
За штампарију Новак Вукотић

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА
ЗОРАНА СТОЈАНОВИЋА

21000 Нови Сад

Николе Пашића 6/III

Тел.: 021/624-800

Факс: 021/623-853

E-mail: ikzs@eunet.yu